

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zastoupený JUDr. Jaroslavou Šafránkovou, advokátkou se sídlem Lublaňská 24, Praha 2, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 12. 2023, čj. 10.01-000571/23-006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2024, čj. 11 A 7/2024-116,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Jaroslavě Šafránkové, advokátce, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **12 269,40 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby. Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím řízení o žádosti žalobce zastavila podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, protože žádost byla zjevně právně nepřipustná. Nebylo z ní totiž zřejmé, k poskytnutí jaké konkrétní právní služby žalobce požaduje

advokáta určit, resp. které z několika označených rozhodnutí hodlá napadnout ústavní stížností. Žalobcovu ústavní stížnost proti jednomu z rozhodnutí uvedených v žádosti přitom již Ústavní soud před podáním žádosti odmítl.

[2] Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl. Shrnutí, že žalobce žádal o určení advokáta podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, přičemž takovou žádost lze podávat pouze na formuláři v souladu s vyhláškou č. 120/2018 Sb. Žalobce v části III. formuláře uvedl, že žádá o určení advokáta za účelem řízení před Ústavním soudem, a připojil k tomu pět různých spisových značek a věc, v níž žádá o určení, popsal tak, že se nemůže domoci zákonného soudce, rychlosti řízení, důkazů, obhajoby a materiální pravdy.

[3] Za této situace byl postup žalované podle městského soudu správný. Z žádosti nebylo zřejmé, pro jakou konkrétní věc (právní službu) žalobce žádá o určení advokáta. Žalovaná nebyla povinna žalobce vyzvat k odstranění vad žádosti, protože § 55a zákona o advokacii vylučuje pro řízení podle § 18c téhož zákona použití § 37 odst. 3 a § 45 odst. 2 správního řádu. Žalovaná přitom postupovala vstřícně, když mezi spisovými značkami identifikovala spisovou značku Nejvyššího soudu a ověřila, že již podaná žalobcovu ústavní stížnost byla odmítnuta.

II. Kasační stížnost žalobce

[4] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), a dále namítal nesprávné právní posouzení soudem, tj. důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) téhož zákona. I když žalovaná uvedla, že z žádosti nebylo zřejmé, k poskytnutí jaké konkrétní služby stěžovatel požaduje advokáta, resp. jaké rozhodnutí hodlá napadnout ústavní stížností, zastavila řízení se závěrem, že se žádost týkala řízení před Ústavním soudem, které však již bylo skončeno usnesením ze dne 28. 8. 2023, sp. zn. IV. ÚS 2265/23. S tímto rozporům se městský soud zcela nedostatečně vypořádal a ztotožnil se s tvrzením, že důvodem pro zastavení je podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu již ukončené řízení o ústavní stížnosti. Neposoudil, zda žalovaná porušila stěžovatelova práva a zda bylo správně identifikováno řízení, pro které požadoval advokáta.

[5] Stěžovatel odkazuje na povinnost správního orgánu zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností podle § 3 správního řádu a na poučovací povinnost podle § 4 odst. 2 téhož zákona, jakož i na to, že má správní orgán umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy (§ 4 odst. 4 správního řádu). Přístup žalované i městského soudu byl přehnaně formalistický, přičemž městský soud se vůbec nevypořádal s návrhy na doplnění dokazování (až na stručný bod 12 napadeného rozsudku). Z napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by byla jasně prokázána zjevná právní nepřipustnost stěžovatelovy žádosti. Žalovaná tedy měla stěžovatele vyzvat k jejímu doplnění.

[6] Stěžovatel též namítá, že mu žalovaná opakovaným nevyhovováním žádostem o určení advokáta zmařila přístup k Ústavnímu soudu. Podle něj bylo nutné vyžádat veškerou jejich korespondenci k určení data odeslání jednotlivých žádostí.

pokračování

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je přípustná a lze ji projednat, není však důvodná.

[9] NSS je nejprve věnoval přípustnosti jednotlivých kasačních námitek, protože podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nejsou přípustné ty, které stěžovatel neuplatnil v řízení před městským soudem, ač mohl. Žaloba i ostatní podání psaná přímo stěžovatelem mají formu dlouhých a obtížně čitelných textů psaných rukou, ve kterých se často objevují nesmyslná spojení a která povětšinou postrádají koherentní a racionální argumentaci. Není tedy na první pohled jasné, zda jsou stěžovatelovy kasační námitky přípustné.

[10] Stěžovatel v žalobě uvedl, že žalovaná postupovala formalisticky a věc nedostatečně prošetřila (např. č. l. 18 a 30 spisu městského soudu), což městský soud rozumně pojal jako argumentaci směřující proti postupu žalované spočívající v zastavení řízení bez výzvy k doplnění žádosti. Stěžovatelova kasační námitka směřující proti tomuto posouzení tedy přípustná je.

[11] Městský soud též z moci úřední posoudil, zda není napadené rozhodnutí vnitřně rozporné podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jak mu ukládá judikatura NSS (usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS, bod 16) a dospěl k závěru, že odkaz žalované na to, že Ústavní soud již rozhodl o jedné stěžovatelově ústavní stížnosti, byl projevem vstřícnosti, ale nakonec městský soud zopakoval, že důvodem pro zastavení řízení byl § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu [nikoli § 66 odst. 1 písm. g) téhož zákona, jak namítá stěžovatel]. Ačkoli taková námitka v žalobě postrádá předobraz, stěžovatel rozporuje posouzení městského soudu učiněné z moci úřední, NSS proto tuto námitku nepovažuje za nepřipustnou, neboť sám je též povinen provést takové posouzení podle § 109 odst. 4 s. ř. s. Stejně tak je přípustná námitka, že se městský soud s tímto rozparem nedostatečně vypořádal.

[12] Z listiny založené jako č. l. 18 spisu městského soudu je patrné, že stěžovatel výslovně žádal městský soud, aby si od věznic v Teplicích a Valdicích vyžádal veškerou komunikaci mezi stěžovatelem a (mimo jiné i) žalovanou. I související kasační námitka je tedy přípustná.

[13] Nejprve NSS posoudil námitku směřující k vnitřní rozpornosti rozhodnutí žalované. Městský soud se s touto otázkou dostatečně vypořádal. Správně poukázal na to, že zjevným účelem této části odůvodnění bylo vyjít nad rámec nutného stěžovateli vstříc a zohlednit, že mezi spisovými značkami uvedenými v žádosti byla i ta, jejíž formát odpovídá spisovým značkám Nejvyššího soudu. Žalovaná tedy představila další, alternativní důvod pro zastavení řízení [§ 66 odst. 1 písm. g) správního řádu], jestliže by stěžovatelovým záměrem bylo požádat o určení advokáta výhradně k této věci. Jak správně uvedl městský soud, toto dodatečné vysvětlení však nemění nic na tom, že stěžejním důvodem žalované pro zastavení řízení byla skutečnost, že z žádosti nebylo možné určit, pro jakou konkrétní právní službu stěžovatel určení advokáta žádá.

[14] NSS se také shoduje s městským soudem, že vzhledem k povaze věci nebylo potřebné provádět dokazování o veškeré obsáhlé komunikaci mezi stěžovatelem a žalovanou. Stěžovatel ostatně v kasační stížnosti nijak konkrétně neuvádí, proč by při posouzení zákonnosti zastavení řízení kvůli neurčité žádosti měl městský soud vzít v úvahu i nesouvisející komunikaci mezi stěžovatelem a žalovanou. Ani v žalobě neuvedl, co má být těmito listinami prokázáno. Odůvodnění městského soudu k této námitce není ani nepřiměřeně stručné, jak tvrdí stěžovatel.

[15] Závěr městského soudu o tom, že žalovaná nebyla povinna stěžovatele vyzvat k doplnění žádosti, protože § 55a zákona o advokacii vylučuje aplikaci § 45 odst. 2 správního řádu, již NSS ve své judikatuře opakovaně potvrdil a takový postup akceptoval (rozsudky NSS ze dne 21. 11. 2025, čj. 10 As 202/2025-56, bod 15, ze dne 23. 10. 2025, čj. 9 As 251/2024-41, bod 25, ze dne 27. 6. 2024, čj. 8 As 22/2024-57, bod 17, a ze dne 12. 10. 2021, čj. 1 As 250/2021-36, body 15-16). Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 11. 11. 2022, čj. 10 As 229/2022-41, bod 7, z judikatury NSS rovněž vyplývá, že takovou povinnost pro žalovanou nelze dovozovat z obecných zásad správního řízení, neboť pokud by soud interpretací takový postup žalované vynutil, fakticky by tím popřel výslovné znění zákona. Není tedy důvodný ani stěžovatelův odkaz na porušení § 3 a § 4 správního řádu.

[16] Tento striktní přístup je však vyvážen tím, že žadatel podávající podle § 18c odst. 2 zákona o advokacii žádost na formuláři, jehož vzor je stanoven vyhláškou, je obeznámen s tím, které skutečnosti jsou klíčové pro její posouzení. NSS sice v rozsudku čj. 10 As 229/2022-41, bodě 9, připustil, že takový formulář je značně dlouhý a místy může být pro člověka bez právního vzdělání matoucí, nicméně v části, ve které má žadatel identifikovat věc, pro kterou žádá určení advokáta, je dosti návodný a umožňuje žadateli přesně a vlastními slovy identifikovat svůj právní problém.

[17] Nutno též zohlednit, že žalovaná je povinna postupovat podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii bez zbytečného odkladu, nikoli do 30 dnů, jak je obecně povinností správních orgánů (rozsudek NSS čj. 9 As 251/2024-41, bod 24). Pokud by žalovaná byla povinna vyzývat žadatele k odstranění vad podání, bylo by dodržení takové povinnosti značně ztíženo, či dokonce znemožněno. NSS připomíná, že pokud žalovaná řízení zastaví podle § 66 správního řádu, nevytváří tím překážku věci rozhodnuté podle § 48 odst. 2 správního řádu, a žadatel tak může podat novou žádost, ve které vady předchozí žádosti odstraní. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, čj. 6 As 94/2020-37, bodě 25, překážku věci rozhodnuté totiž § 48 odst. 2 správního řádu omezuje pouze na rozhodnutí, jimiž bylo přiznáno právo či uložena povinnost. Pokud tedy správní orgán rozhodl negativně o žádosti či návrhu účastníka řízení, nic tomuto účastníkovi nebrání podat žádost opětovně.

[18] Z výše uvedeného vyplývá, že městský soud dospěl ke správnému závěru, že žalovaná neměla povinnost vyzvat stěžovatele k doplnění žádosti. Stejně tak se lze ztotožnit s městským soudem v tom, že žalovaná dostatečně odůvodnila, proč považovala stěžovatelovu žádost za zjevně právně nepřipustnou.

pokračování

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[19] Na základě výše uvedeného dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl. Neshledal ani jiné vady, pro které by bylo třeba napadený rozsudek zrušit z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

[21] NSS přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti, konkrétně za převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání ve věci (§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025], tj. dva úkony právní služby v hodnotě 4 620 Kč, celkem tedy 9 240 Kč. Dále též náhradu hotových výdajů v paušální částce 900 Kč (2 × 450 Kč). Jelikož je zástupkyně plátkyní DPH, její odměna a náhrada hotových výdajů se zvyšuje o částku odpovídající této dani (tj. 21 %), celkem tedy o 2 129,40 Kč. Ustanovené zástupkyni stěžovatele tedy náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 12 269,40 Kč, která jí bude vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2026

Eva Šonková
předsedkyně

s
e
n
á
t
u